

בבא מציעא צג

שאלה: משלו הוא אוכל או משל שמים?

<p style="color: red; text-align: center;">קוצץ אדם על ידי עצמו, על ידי בנו ובתו הגדולים, על ידי עבדו ושפחתו הגדולים, ועל ידי אשתו - מפני שיש בהן דעת</p>	<p style="color: red; text-align: center;">אבל אינו קוצץ לא על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים, ולא על ידי בהמתו - מפני שאין בהן דעת</p>
--	--

הנחה: קא סלקא דעתך במעלה להן מזונות,

תשובה לשאלה על פי הנחה זו: אי אמרת בשלמא משל שמים הוא אוכל - משום הכי אינו קוצץ, אלא אי אמרת משלו הוא אוכל - קטנים נמי נקוץ להו!

הנחה אחרת ובכך אין תשובה: הכא במאי עסקינן - בשאין מעלה להן מזונות.

קושי: אי הכי, גדולים נמי!

תירוץ: גדולים ידעי וקא מחלי.

עוד ניסיון למצוא תשובה ממקור זה:

משנה	תנא רבי הושעיא	
<p style="color: red; text-align: center;">אבל אינו קוצץ... לא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים</p>	<p style="color: red; text-align: center;">...וקוצץ על ידי עבדו ושפחתו הכנענים בין גדולים ובין קטנים</p>	
<p>ניסיון 1 - מדובר במעלה להן מזונות</p>	<p>משל שמים הוא אוכל</p>	<p>משלו הוא אוכל</p>
<p>ניסיון 2 - משלו הוא אוכל</p>	<p>בשאין מעלה להן מזונות <u>עוד קושי</u>: הניחא למאן דאמר אין הרב יכול לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך (אם אינו מעלה לו מזונות, אין לו זכות למעשה ידיו ולכן אינו קוצץ) שפיר. אלא, למאן דאמר יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך (עדיין יש לו זכות למעשה ידיו ויכול לקצוץ אם נאמר משלו הוא אוכל), מאי איכא למימר?</p>	<p>במעלה להן מזונות <u>קושי</u>: במאי אוקימתא - במעלה להן מזונות, אי הכי קטנים נמי נקוץ להו! <u>תירוץ</u>: צערייהו דבנו ובתו הקטנים לא זכי ליה רחמנא.</p>
<p>ניסיון 3 - בשאין מעלה להן מזונות</p>	<p>אינו יכול לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך</p>	<p>יכול לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך <u>קושי</u>: ורבי יוחנן, דאמר יכול הרב, שביק מתניתין ועביד כברייתא?</p>
<p>ניסיון 4 - דכולי עלמא משל שמים הוא אוכל, ולא מצי קציץ</p>	<p>ומאי קוצץ דאמר רבי הושעיא - מזונות <u>קושי</u>: דכוותיה גבי בהמתו תבן נקוץ לה!</p>	<p>משלו הוא אוכל</p>
<p>חזרה לניסיון 1</p>	<p>משל שמים הוא אוכל</p>	

שומרי פירות אוכלין מהלכות מדינה, אבל לא מן התורה.

רבי	שמואל
<p>לא שנו אלא שומרי גנות ופרדסין (מחובר), אבל שומרי גיתות וערימות (תלוש) - אוכלין מן התורה.</p>	<p>לא שנו אלא שומרי גיתות וערימות, אבל שומרי גנות ופרדסים - אינן אוכלים לא מן התורה ולא מהלכות מדינה</p>
<p>קסבר: משמר כעושה מעשה דמי.</p>	<p>קסבר: משמר לאו כעושה מעשה דמי</p>

קושי על שמואל: מתיב רב אחא בר רב הונא: **המשמר את הפרה - מטמא בגדים**. ואי אמרת משמר לאו כעושה מעשה דמי - אמאי מטמא בגדים?

תירוץ: אמר רבה בר עולא. גזירה שמא יזיז בה אבר.

עוד קושי על שמואל: מתיב רב כהנא: **המשמר ארבע וחמש מקשאות - הרי זה לא ימלא כרסו מאחד מהן, אלא מכל אחד ואחד אוכל לפי חשבון**. ואי אמרת משמר לאו כעושה מעשה דמי - אמאי אוכל?

תירוץ: אמר רב שימי בר אשי: בעקורין שנו.

קושי: עקורין? והלא נגמרה מלאכתן למעשר!

תירוץ: שלא ניטל פיקס שלהם.

חיזוק לשמואל: אמר רב אשי: כוותיה דשמואל מסתברא, דתנן:

<p>מכלל דאיכא דלא קא אכיל מן התורה אלא מהלכות מדינה</p>	<p>ואלו אוכלין מן התורה: העושה במחובר לקרקע בשעת גמר מלאכה, ובתלוש מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכתו, ובדבר שגידולו מן הארץ</p>
<p>מאי אינן אוכלין? אילימא שאין אוכלין מן התורה אלא מהלכות מדינה - היינו רישא, אלא לאו - שאין אוכלין לא מן התורה ולא מהלכות מדינה. ומאי ניהו - עושה במחובר לקרקע בשעה שאין גמר מלאכה, וכל שכן שומרי גנות ופרדסות.</p>	<p>ואלו שאין אוכלים: העושה במחובר לקרקע בשעה שאיין גמר מלאכה, ובתלוש מן הקרקע מאחר שנגמרה מלאכתו, ובדבר שאין גידולו מן הארץ</p>